

นโยบายที่ ๖ จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพ ๑ โรงเรียน ต่อ ๑ อำเภอ

๑) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายฯ

การขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียน ๑ อำเภอ ๑ โรงเรียนคุณภาพ ซึ่งเป็นนโยบายที่จะยกระดับคุณภาพของโรงเรียนให้มีความพร้อมเพื่อเป็นศูนย์กลางของอำเภอ ในการรองรับการมาเรียนรวมของโรงเรียนอื่นในพื้นที่อำเภอเดียวกัน ยังมีปัญหาเช่นเดียวกับนโยบายโรงเรียนคุณภาพของชุมชน คือ ความสมัครใจของโรงเรียนเครือข่ายในชุมชนที่ต้องย้ายนักเรียนมาเรียนรวมกับโรงเรียนคุณภาพ รวมถึงความร่วมมือของผู้ปกครอง ในการยินยอมส่งบุตรหลานไปเรียนรวมยังโรงเรียนคุณภาพ เหตุผลเนื่องจากโรงเรียนเครือข่ายมีความกังวลว่า เมื่อไปเรียนรวมแล้วโรงเรียนจะถูกยุบ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาด้านผู้ปกครอง ที่ไม่ประสงค์จะให้นักเรียนไปเรียนนอกพื้นที่ เนื่องจากมีความเป็นห่วงด้านความปลอดภัยและค่าใช้จ่าย แม้จะมีรถรับส่ง ในการเดินทางมาเรียนก็ตาม แต่การออกนอกพื้นที่ย่อมมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าเรียนในชุมชน รวมถึงความกังวล เกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติดที่มีความรุนแรง การให้บุตรหลานออกนอกพื้นที่ส่งผลให้ยากต่อการควบคุมดูแล ดังนั้น การขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียนคุณภาพ ๑ โรงเรียน ต่อ ๑ อำเภอ ยังต้องมีการขับเคลื่อนด้านความเข้าใจกับโรงเรียนเครือข่ายและชุมชนควบคู่ไปด้วย

๒) ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

๑. มีการกำหนดจุดโรงเรียนคุณภาพ รายชื่อโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย จัดทำแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ร่วมประชุมสร้างความเข้าใจให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ คัดเลือกโรงเรียนเพื่อเข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีตัวอย่างผลการดำเนินการคัดเลือกโรงเรียน ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

หน่วยงาน	จำนวนโรงเรียนคุณภาพ (แห่ง)
สพม.ร้อยเอ็ด	๒๐
สพป.ร้อยเอ็ด เขต ๑ - ๓	๒๐
สพม.ขอนแก่น	๒๕
สพป.ขอนแก่น เขต ๑ - ๕	๒๖
สพม.มหาสารคาม	๑๓
สพป.มหาสารคาม เขต ๑ - ๓	๑๓
สพม.กาฬสินธุ์	๑๘
สพป.กาฬสินธุ์ เขต ๑ - ๓	๑๖
รวม	๑๕๑

ที่มา : หนังสือ ที่ ศธ ๐๔๐๐๘.๑/ว๕๕๗ และ หนังสือ ที่ ศธ ๐๔๐๐๘.๑/ว๕๕๘ เรื่อง การประกาศรายชื่อโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย “๑ อำเภอ ๑ โรงเรียนคุณภาพ” ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

๒. มีโรงเรียนคุณภาพต้นแบบอย่างน้อย ๑ โรงเรียนในแต่ละอำเภอหรือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำร่องการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน สื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม อีกทั้งจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปีงบประมาณ

๓. จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ MOU ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กับโรงเรียนคุณภาพ และระหว่างโรงเรียนคุณภาพกับโรงเรียนเครือข่าย

๔. ผลการดำเนินการของโรงเรียนคุณภาพ ๑ โรงเรียน ๑ อำเภอ ตามประเด็นการตรวจติดตาม มีดังนี้

๔.๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนผู้เรียนการส่งเสริม สนับสนุนของ สพท. เพื่อการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ เขตพื้นที่ได้สนับสนุนการขับเคลื่อนโรงเรียนในทุกด้าน เช่น การดูแล จัดหาอาคารเรียน ห้องเรียน ให้มีความเพียงพอ สะอาดและพร้อมใช้งาน จัดสรรงบประมาณต่อเติมและซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบ รวมถึงจัดสรรงบประมาณค่าพาหนะนักเรียน ผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ คือ โรงเรียนมีอาคารเรียนเพียงพอต่อจำนวนชั้นเรียนและจำนวนนักเรียน สภาพภูมิทัศน์ของโรงเรียนน่าอยู่ น่าเรียน และมีความปลอดภัย

๔.๒) ด้านผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษา ร่วมกับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย และมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และพัฒนาทักษะเฉพาะด้านการพัฒนาตนเองและงานในหน้าที่ เช่น การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบ การจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อการขอเลื่อนวิทยฐานะ การพัฒนาทักษะในการสอนแบบ Active Learning และการใช้สื่อเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอน

๔.๓) ด้านการบริหารจัดการ

กำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนและมีมอบหมายให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหาร และมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมาตรการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน

๔.๔) ด้านการจัดการเรียนรู้

มีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำสื่อเทคโนโลยี ดิจิทัล ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning รวมถึงการเตรียมพร้อมห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์ เพื่อรองรับการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

๔.๕) ด้านผู้เรียน นักเรียนได้รับส่งเสริมการเรียนรู้ มีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ ดังนี้

(๑) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนคุณภาพ มีการทดสอบความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน (Reading Test : RT) ทุกคน

(๒) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนคุณภาพ มีการทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ (National Test : NT) ทุกคน

(๓) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ทุกคน

(๓) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

(๔) นักเรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๓) ปัญหาอุปสรรค

๑. ยังขาดงบประมาณที่ใช้ในการขับเคลื่อนงานของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย/ กิจกรรมของโครงการ
๒. ความเข้าใจ ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง/มีส่วนได้ส่วนเสีย จากวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของโครงการ ยังไม่มีเท่าที่ควร
๓. ทักษะความสามารถในการบริหารงาน การดำเนินงาน การขับเคลื่อนงานของผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมพัฒนา ยังไม่ดีเท่าที่ควร
๔. การดำเนินงานต่างๆ ของโครงการ ยังขาดความต่อเนื่อง
๕. ระเบียบนโยบาย ไม่มีแนวทางในการดำเนินโครงการลงสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน ทำให้ขาดทิศทางในการดำเนินงาน เช่น มาตรฐาน ตัวชี้วัด ที่จะใช้ในการประเมิน เพื่อเป็นตัวบ่งชี้ว่าโรงเรียนมีความสำเร็จในจุดใด บกพร่องในจุดใด ที่จะทำให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการ ดำเนินงานได้อย่างถูกต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๔) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

๑. ควรกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพให้ชัดเจน
๒. ควรสร้างความเชื่อมั่นแก่ชุมชนและผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียนคุณภาพ
๓. ควรมีการอบรมพัฒนา สร้างองค์ความรู้/ทักษะการปฏิบัติให้ผู้ปฏิบัติงานโครงการ และในโรงเรียน
๔. ควรจัดให้มีการศึกษาดูงาน เรียนรู้และปรับประยุกต์ใช้กระบวนการทำงานจากความสำเร็จสู่ความสำเร็จ เช่น โรงเรียนต้นแบบ บุคคลต้นแบบ วิทยากรท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน แหล่งเรียนรู้ชุมชน
๕. ควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตามที่เข้มแข็ง จริงจัง ต่อเนื่อง มีเครื่องมือนิเทศที่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน ตรงตามกิจกรรมการดำเนินงานที่สามารถเกิดผลของงานได้จริงตามบริบทของสถานศึกษา
๖. ควรมีนโยบายที่ชัดเจน ในการไปเรียนรวมของโรงเรียนเครือข่าย การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดในโรงเรียนเครือข่าย และควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ เช่น เรื่องของค่าพาหนะในการเดินทางไปเรียนรวม
๗. ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการ โรงเรียนเป้าหมายเพื่อการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง
๘. ควรจัดให้มีเวทีแสดงภาพความสำเร็จของโรงเรียน/โครงการ สู่สายตาสาธารณชน